

תת"ע 2729/02/14 - ויקטור מימון נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

תת"ע 2729-02-14 מדינת ישראל נ' מימון ויקטור
תיק חיצוני: 21200751150

בפני	כבוד השופט דן סעדון
המבקש	ויקטור מימון ע"י עו"ד בלאיש
נגד	
המשיבה	מדינת ישראל ע"י עו"ד לאה נחום

החלטה

לפני בקשה להחזר הוצאות הגנה בהתאם לסעיף 80 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977.

העובדות הצריכות לעניין:

1. ביום 18.1.14 נרשמה למבקש הזמנה לדין שעניינה נהיגה ברכב שניתנה לגביו הודעת איסור שימוש על ידי בוחן. הודעת איסור השימוש שהיוותה יסוד לרישום ההזמנה לדין כאמור ניתנה ביום 2.1.14. הבסיס למתן ההודעה היו שימוש בפנסי קסנון ברכב המבקש וכן חלונות מושחרים. בו ביום, 2.1.14, התייצב המבקש בפני קצין פיקוח את"ן שומרון (להלן: **הקצין**) וזה ביטל את הודעת איסור השימוש. הקצין העלה את דבר ביטול הודעת איסור השימוש על הכתב במזכר רק ביום 21.1.14, היינו לאחר מועד רישום ההזמנה לדין. ביום רישום המזכר בדבר ביטול הודעת איסור השימוש, 21.1.14, נשלח מזכרו של הקצין למרחב ירקון.

2. ביום 21.1.14 בו נרשם מזכרו של הקצין המבטל את הודעת איסור השימוש נרשם מזכר אחר על ידי רפ"ק נסים אוחיון ממרחב ירקון. רפ"ק אוחיון- אשר מזכרו של הקצין המבטל את הודעת איסור השימוש היה לנגד עיניו - ציין כי ערך בדיקה ומצא כי רכב המבקש עדיין נוסע עם פנסי קסנון ולפיכך אין עילה לביטול הודעת איסור השימוש וזו, כך נאמר, עומדת בעינה (!!).

3. לאחר שהוגש כתב אישום לבית משפט זה ביום 11.2.14 התקיים דיון הקראה ראשון בתיק ביום 26.6.14 ובו הוצהר מפי פרקליט בשם ב"כ המבקש באותה עת (עו"ד חודורוב) כי הוגשה בקשה למחיקת האישום. בדיון הקראה נוסף ביום 7.10.14 הודיעה ב"כ המשיבה על חזרה מאישום והאישום בוטל.

4. בהמשך הגיש המבקש בקשה זו לפסיקת הוצאות בהתאם לסעיף 80 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977. הטיעון המרכזי הוא כי המבקש נגרר למעשה להליך המשפטי על לא עוול בכפו ובשעה שלא היה יסוד להאשמתו במיוחד לו עובר לגיבוש כתב האישום נגדו. לפיכך, עתר המבקש לפצותו בסכום שכ"ט עו"ד ששילם (5900 ₪), עלות אחסנת הרכב בעקבות צו איסור שימוש ברכב שהוצא על ידי קצין משטרה (384 ₪) וכן פיצוי בגין עגמת נפש (500 ₪).

5. לאחר חקירתם של המבקש ובא כוחו באותה עת, עו"ד חודורוב, סיכמה ב"כ המשיבה טענותיה. לדבריה, אין מקום להיעתר לבקשה משום שאין חולק כי עובר לרישום ההזמנה לדין חטא המבקש בכך שנהג ברכב שבו היו מותקנים פנסי קסנון כך שהייתה עילה לעורכת ההזמנה לרשום לו דוח לפי תקנה 306 לתקנות התעבורה - גם אם לא לפי תקנה 308 לתקנות התעבורה - וכי דין הוא כי "מעילה בת עוולה לא תצמח זכות תביעה". עוד נאמר כי בין ב"כ המבקש דאז לתביעה הייתה הבנה כי המבקש לא יעמוד על הוצאות או, לכל הפחות, לא הייתה הבהרה במכתב ב"כ המבקש למשיבה כי דרישת המבקש לחזרה מאישום במקרה זה הינה מבלי לפגוע בזכותו לדרוש פיצוי בעקבות זאת. לדבריה, שקלה המשיבה את כלל הנתונים דלעיל, לרבות ההוצאות שהוציא המבקש, והגיעה למסקנה כי יש מקום בנסיבות המקרה לחזרה מאישום. לפיכך, נטען, יש לדחות את הבקשה.

דין והכרעה

6. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים הגעתי למסקנה כי אינני מוסמך להכריע בבקשה זו וממילא אין בידי להיעתר לה. אסביר עמדתי. סעיף 80 לחוק העונשין מאפשר לנאשם שזוכה בדין או שהאישום נגדו בוטל בהתאם לסעיף 94 (ב) לחוק סדר הדין הפלילי (להלן: **החוק**) לעתור בין היתר להוצאות הגנתו. סעיף 94 לחוק מבחין בין שני מצבים: האחד, כאמור בסעיף 94 (א) לחוק, הוא מצב בו התובע מודיע על חזרה מאישום לפני תשובת הנאשם לאישום (ביטול האישום) או לאחר מתן תשובת הנאשם לאישום (זיכוי). המצב האחר, כאמור בסעיף 94 (ב) לחוק, הוא כאשר בהסכמת התובע והנאשם מודיעה התביעה על חזרה מאישום, "בכל עת עד להכרעת הדין". תוצאתו של מהלך כזה היא ביטול האישום שדינו כדין " **ביטול לפני תשובת הנאשם**". מתוך סיפת סעיף 94 (ב) לחוק ניתן להבין כי סעיף 94 (ב) לחוק ישים רק לשלב **שלאחר מתן תשובת הנאשם לאישום**. במקרה של חזרה מאישום **לפני מתן תשובת הנאשם לאישום** ממילא קובע סעיף 94 (א) לחוק את התוצאה לפיה כי דין ביטול האישום "כדין ביטול לפני תשובת הנאשם" וזאת ללא צורך בהסכמה מצד התובע והנאשם. הנה כי כן, יש לפרש את המלים "בכל עת" בסעיף 94 (ב) לחוק כמתייחסות רק לשלב שלאחר תשובת הנאשם לאישום. גם הפסיקה מציינת בהתייחס לסעיף 94 (ב) לחוק כי התיקון לחוק במסגרתו נכלל סעיף 94 (ב) " **[ה] מאפשר לראשונה לבטל כתב-אישום לאחר מתן המענה לאישום בלי שהדבר יביא לזיכוי הנאשם, אם הדבר נעשה בהסכמתו, תוקן גם סעיף 80 לחוק העונשין באופן שבין הזכאים לתבוע פיצויים יבוא גם מי שכתב-האישום נגדו בוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי**".

7. ניתן לסכם ולומר כי ברשימת הזכאים לדרוש פיצוי לפי סעיף 80 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 ניתן למצוא את מי שזוכה בדין או את מי שכתב האישום נגדו בוטל בהסכמה לאחר מתן תשובה לאישום; ביטול שהיה גורר תוצאה של זיכוי בדין לפי סעיף 94 (א) לחוק אלמלא הוראת סעיף 94 (ב) לאותו חוק.

8. במקרה שלפני התקיימו 2 ישיבות בעניינו של התיק (להוציא ישיבות בעניינה של בקשה זו). בישיבה הראשונה ציין ב"כ המבקש בשם עו"ד חודורוב כי הוגשה בקשה למחיקת האישום. בישיבה השנייה הודיעה ב"כ המשיבה על חזרה

מאישום והאישום בוטל. לטעמי, יש לראות במקרה זה את ביטול האישום כביטול לפי סעיף 94 (א) לחוק ולא לפי סעיף 94 (ב). מדוע? **ראשית**, משום שכתב האישום לא הוקרא למבקש ואין כל הצהרה של הסנגור בפרוטוקול כי כתב האישום הוקרא לנאשם. תשובת הנאשם לאישום יכולה להינתן רק לאחר שכתב האישום הוקרא לו - להוציא "הודיה בכתב שאינה רלוונטית לעניין - ואין חולק כי הקראה לא הייתה (יעקב קדמי, **על סדר הדין בפלילים**, חלק שני, ע' 1359). גם בהיבט המהותי לא ניתן לקבוע כי הייתה לפני תשובה של הנאשם לאישום. תשובה כזו פירושה תגובת הנאשם "**לעובדות המיוחסות לו בכתב האישום**" (קדמי הנ"ל בע' 1364). אין חולק כי לא המבקש ולא בא כוחו מטעמו מסרו לבית המשפט כל תגובה עניינית לעובדות המיוחסות למבקש בכתב האישום. נזכיר כי תשובת הנאשם לאישום "**חייבת רישום מדויק בפרוטוקול**" (קדמי הנ"ל בע' 1365) ורישום בעניינו - אין. לא ניתן לראות בהצהרת ב"כ המבקש בישיבת יום 26.6.14 כי סנגורו של המבקש הגיש בקשה לתביעה למחיקת כתב האישום כמענה ענייני לכתב האישום. הבקשה לא הוגשה אל בית המשפט אלא לתביעה. לגופה של טענה, מדובר בטענה לקונית שתוכנה לא פורט ולא הובא לידיעת בימ"ש כך שלא ניתן לראות בכך מענה ענייני לעובדות כתב האישום. לאור כל האמור, מסקנתי היא כי חזרתה של המשיבה מאישום נעשתה לפני תשובת הנאשם לאישום ועל כן חל בעניינו סעיף 94 (א) לחוק.

9. נוכח מסקנתי בדבר תחולת סעיף 94 (א) לחוק, אין מנוס מן המסקנה כי בית משפט זה לא קנה סמכות לדון בבקשה וממילא דינה להידחות מטעם זה. אדגיש עם זאת, כי אין בהחלטה זו כדי למנוע מן המבקש למצות זכויותיו במישורים אחרים (ראו למשל: ע"א 4584/10 **מדינת ישראל נ' שובר** (4.12.12)).

10. מעבר לנדרש ובקצרה אציין על בסיס הראיות שהוצגו בהליך, היה להשקפתי מקום לשקול בקשה זו בחיוב. מעיון בהשתלשלות העניינים שתוארה לעיל, עולה כי במועד רישום ההזמנה לדין נגד המבקש כבר עברה מן העולם הודעת איסור השימוש ששימשה יסוד לרישום הזמנה זו לדין. כמו כן, לא היה כל יסוד - **כעולה מן ההזמנה לדין עצמה** - לייחס למבקש בגדר ההזמנה לדין גם עבירה של נהיגה ללא פוליסת ביטוח בתוקף. לכאורה, מכיוון שמזכרו של הקצין נערך **לאחר** רישום ההזמנה לדין, ביום 21.1.14, יכולה הייתה להיטען הטענה כי בעת גיבוש כתב האישום לא היה בנמצא מזכרו של הקצין והראיה השומטת את היסוד מתחת להזמנה לדין שנרשמה למבקש לא הייתה בסל ראיותיה של המשיבה. טענה זו אין לדעתי לקבל. אכן, במועד רישום ההזמנה לדין לא היה בנמצא מזכרו של הקצין. עם זאת, בל נשכח כי כתב האישום הוגש לבית משפט זה רק ביום **11.2.14** - היינו כשלושה שבועות לאחר רישום ההזמנה לדין - ועובר להגשת כתב האישום לבית המשפט וודאי היה בידי המשיבה סיפק להיווכח כי לסל הראיות שברשותה נוסף מזכרו של הקצין השומט את היסוד לכתב האישום ולו מן הטעם כי כבר ביום 21.1.14 הועבר מזכר זה למרחב ירקון. אין צורך להכביר מלים כי חובה על תובע המגיש כתב אישום לבית המשפט לבחון את התשתית המשמשת יסוד לאישום עובר להגשתו ("**יש לבחון באורח אובייקטיבי "אם חומר החקירה שהיה בפני התביעה עובר להגשת כתב-האישום היה מעלה אצל תובע סביר ציפייה כי יש בו ראיות לכאורה לבסס ההרשעה"**) (ע"פ 4466/98 **דבש נ' מדינת ישראל**, פ"ד נו(3) 73 (2002)). במקרה שלפני, קיים ספק אם קיימה המשיבה את חובתה. אוסיף, כי בניגוד לטענת המשיבה, לא מצאתי ביסוס לטענה בדבר ויתור - או מצג של ויתור - מצד המבקש או מי מטעמו על הוצאות בהליך זה. מסקנה בדבר ויתור אינה עולה מעדותו של עו"ד חודורוב או מעיון בתכתובת הרלוונטית. ככל שבידי המשיבה ראיה הנוגדת מסקנה זו הרי שהייתה זו חובתה להציגה ולא נטען וממילא לא הוכח כי ראיה כזו אכן בנמצא.

11. עם זאת וכפי שצינתי, דברים אלה הם בבחינת "למעלה מן הנדרש". נוכח מסקנתי בדבר היעדר סמכות להידרש לבקשה, לא מצאתי מקום לחייב מי מן הצדדים בהוצאות ההליך.

המזכירות תעביר עותק החלטה זו לצדדים

ניתנה היום, ז' חשוון תשע"ו, 20 אוקטובר 2015, בהעדר
הצדדים.